

ÁLLÁSFOGLALÁS TELJES HITELDÍJ-MUTATÓ FELSŐ HATÁRÁNAK ÉRTELMEZÉSÉVEL KAPCSOLATBAN

A kérelmező ügyvédi iroda (**Ügyvédi Iroda**) állásfoglalás kiadása iránti kérelemmel (**Beadvány**) fordult a Magyar Nemzeti Bankhoz (**MNB**) az egyes fizetési szolgáltatókról szóló 2013. évi CCXXXV. törvény (**Fsztv.**) 65. § (1) bekezdése szerinti teljes hiteldíj-mutató felső határának (**THM-Maximum**) értelmezésével kapcsolatban.

I. A JOGKÉRDÉS

A THM-Maximumra vonatkozó rendelkezés alkalmazandó-e nem fogyasztók esetében is, vagy a kizárólag jogi személyeknek kölcsönt nyújtó pénzforgalmi intézmény eltérhet a THM-Maximumra vonatkozó rendelkezéstől?

II. AZ ÜGYVÉDI IRODA ÁLLÁSPONTJA

Az Fsztv. 6. §-nak (2) bekezdése kimondja, hogy a pénzforgalmi intézmény hitel- és pénzkölcsön nyújtására az Fsztv. 65. §-a és az Fnyht.¹ rendelkezései alkalmazandók.

Az Fsztv. 65. § (1) bekezdése szerint a hitelkártya-szerződéshez vagy fizetési számlához kapcsolódó hitelre és kölcsönre vonatkozó teljes hiteldíj mutató nem haladhatja meg a jegybanki alapkamat harminckilenc százalékponttal növelt mértékét.

Amennyiben pusztán szemantikus értelmezési megközelítés alapján vizsgálánk az Fsztv. fenti rendelkezéseit, az egyaránt alkalmazandó a fogyasztóknak és a nem fogyasztóknak nyújtott hitelekre is.

A THM-Maximum célja a fogyasztók védelme, a nem fogyasztók általában nem igényelnek védelmet egy másik szerződő féltől, kivéve vészhelyzet esetén (pl. a COVID világjárvány, háború, gazdasági visszaesés), amikor átmeneti kormányzati beavatkozásokat vezettek be a pénzügyi (hitelezési) piacon, „*kamatbefagyasztás*”, „*kamatplafon*” vagy „*kamatstop*” formájában a kvv-k kereskedelmi hitelei, jelzáloghitelek stb. esetében. Ezek a beavatkozások azonban inkább gazdasági célokat szolgáltak és nem az egyes adósok védelmét szolgálják.

Az Ügyvédi Iroda álláspontja szerint az Fsztv.-ben szereplő THM-Maximum csak fogyasztókra alkalmazandó, így a pénzforgalmi intézmények szabadon állapodhatnak meg bármilyen THM-ben (vagy a THM-számításban szereplő egyéb díjban), ha a kölcsönt nem fogyasztóknak (hanem pl. jogi személyeknek) nyújtják.

A THM-et uniós szinten a fogyasztói hitelmegállapodásokról szóló 2008/48/EK irányelv szabályozza, melynek rendelkezéseit a magyar jogrendszerbe az Fnyht. ültette át.

Az Fsztv. 6. § (2) bekezdése is utal a Fnyht.-re, mivel előírja azt, hogy az Fsztv. 65. § -t és az Fnyht.-t is alkalmazni kell a pénzforgalmi intézmény általi hitel és pénzkölcsön nyújtására. Az Fsztv. csak a pénzforgalmi intézményekre és az elektronikuspénz-kibocsátókra vonatkozik, míg az Fnyht. minden olyan jogi személyre (pl. bankok, takarékszövetkezetek, hitelszövetkezetek és pénzügyi vállalkozások, valamint természetesen a pénzforgalmi intézmények és az elektronikuspénz-kibocsátók), amely jogosult (bármilyen típusú) hitelt nyújtani fogyasztóknak.

Amennyiben az Fsztv. -ben szereplő THM-Maximum nem fogyasztókra is alkalmazandó lenne, azaz a pénzforgalmi intézmények vagy elektronikuspénz-kibocsátók és a nem fogyasztók között létrejött kölcsönszerződésekre is, akkor ez olyan jogi rendszerhez vezetne, amelyben az Fsztv. hatálya alá tartozó intézményekre szigorúbb THM-korlátozó rendelkezések vonatkoznának, mint más engedéllyel rendelkező hitelezőkre. Más szóval a pénzforgalmi intézményeken kívül engedéllyel rendelkező hitelezők jogosultak lennének arra, hogy nem fogyasztóknak bármilyen THM-et alkalmazva nyújtsanak hitelt és/vagy kölcsönt, míg a pénzforgalmi intézményeknek és az elektronikuspénz-kibocsátó intézményeknek be kellene tartaniuk az Fsztv.-ben meghatározott THM-Maximumot.

Az Fnyht. további olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek nem tükröződnek az Fsztv.-ben, így ez szigorúbb rendelkezéseket eredményez a pénzforgalmi intézmények és az elektronikuspénz-kibocsátó intézmények számára a nem fogyasztó ügyfeleikre vonatkozóan. Az Fnyht. rendelkezései nem vonatkoznak azokra a hitelekre, amelyek

¹ a fogyasztóknak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény

esetében a hitelt egy hónapon belül vissza kell fizetni (Fnyht. 1. § (2) bekezdés b) pont.). A THM-Maximumra vonatkozó rendelkezéseket nem kell alkalmazni a hitelegyenleg túllépése esetén (Fnyht. 2. § (3) bekezdés).

A Kormány az Fnyht. 30. § a) pontjában foglalt, kizárólag a fogyasztókra vonatkozó kifejezett felhatalmazás alapján fogadta el a teljes hiteldíj mutató meghatározásáról, számításáról és közzétételéről szóló 83/2010. (III. 25.) Korm. rendeletet, amelynek 1. §-a egyértelműen kimondja, hogy azt az Fnyht. hatálya alá tartozó hitel- és lízingszerződésekre kell alkalmazni.

III. Az MNB ÁLLÁSPONTJA

Az MNB a kérdés eldöntése céljából az Fsztv. az Fnyht. következő előírásait vizsgálta.

Az Fsztv. 5. § (1) bekezdése szerint pénzforgalmi intézmény az a vállalkozás, amely a törvényben foglaltaknak megfelelően engedéllyel rendelkezik pénzforgalmi szolgáltatási tevékenység végzésére – ideértve a pénzforgalmi szolgáltatások közül kizárólag számlainformációs szolgáltatást (előzetes bejelentés alapján) végző vállalkozást is –, de nem rendelkezik engedéllyel az elektronikuspénz-kibocsátási tevékenység végzésére.

Ugyanezen § (2) bekezdése szerint pénzforgalmi intézmény kizárólag a következő pénzforgalmi szolgáltatásaihoz és a 6. §-ban foglalt korlátozással kaphat engedélyt hitel- és pénzkölcsön nyújtási tevékenységre:

- a) fizetési műveletek fizetési számlák közötti, az ügyfél rendelkezésére álló hitelkeretből történő teljesítése,
- b) készpénz-helyettesítő fizetési eszköz – ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt – kibocsátása.

Az Fsztv. 6. § (1) bekezdése értelmében a pénzforgalmi intézmény az általa végzett pénzforgalmi szolgáltatáshoz kapcsolódóan az ügyfele számára a következő feltételekkel nyújthat hitelt és pénzkölcsönt:

- a) a hitel és pénzkölcsön nyújtása kizárólag a pénzforgalmi intézmény saját pénzeszközeiből és kizárólag valamely fizetési művelet teljesítéséhez kapcsolódhat,
- b) a hitel és pénzkölcsön nem nyújtható a pénzforgalmi intézmény által fizetési művelet teljesítése céljából átvett vagy tartott pénzeszközből,
- c) a kölcsön futamideje legfeljebb tizenkét hónap, és
- d) a pénzforgalmi intézmény szavatoló tőkéje megfelel az e törvényben meghatározott követelményeknek.

Pénzforgalmi intézmény tehát csak az Fsztv.-ben meghatározott pénzforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódóan, az Fsztv. előírásait betartva, erre vonatkozó engedély birtokában nyújthat hitelt és pénzkölcsönt.

Az Fsztv. 6. § (2) bekezdése kimondja, hogy a pénzforgalmi intézmény hitel- és pénzkölcsön nyújtására az Fsztv. 65. § és az Fnyht. rendelkezései alkalmazandóak.

Az Fnyht. 1. § (1) bekezdése szerint az Fnyht. rendelkezéseit a fogyasztónak nyújtott hitelre kell alkalmazni.

Az Fnyht. 3. § (**Értelmező rendelkezések**) 3. pontja szerint *fogyasztó*: az önálló foglalkozása és gazdasági tevékenysége körén kívül eljáró természetes személy, valamint az értékpapír kibocsátása mellett megvalósuló zálogkölcsönnyújtás esetén a zálogtárgy birtokát hitelezőre átruházó természetes személy.

Az Értelmező rendelkezések 5. pontja szerint *hitelező*: olyan jogalany, aki vagy amely önálló foglalkozása vagy gazdasági tevékenysége körében hitelt nyújt.

Az Értelmező rendelkezések 10. pontja szerint *THM*: az a belső megtérülési ráta, amely mellett a fogyasztó által teljesítendő kötelezettségek jelenértéke (törlesztés és díjak) éves százalékban kifejezve megegyezik a hitelező által folyósított hitelösszeggel.

Az Értelmező rendelkezések 2. pontja szerint *fizetési számlához kapcsolódó hitelkeret-szerződés*: olyan hitelszerződés, amellyel a hitelező a fogyasztó fizetési számlájának egyenlegét meghaladó összeget bocsát a fogyasztó rendelkezésére.

Az Értelmező rendelkezések 8. pontja szerint *hitel*: a hitelszerződés alapján nyújtott szolgáltatás, valamint az értékpapír.

Az Fsztv. 65. §-a értelmében a hitelkártya-szerződéshez vagy fizetési számlához kapcsolódó hitelre és kölcsönre vonatkozó teljes hiteldíj mutató nem haladhatja meg a jegybanki alapkamat harminckilenc százalékponttal növelt mértékét.

Ugyanezen THM-Maximumot rendeli alkalmazni az Fnyht. 17/A. § (1) és (2) bekezdése is, amikor kimondja, hogy a hitelező a fogyasztónak nem nyújthat olyan hitelt, amelynek teljes hiteldíj mutatója meghaladja a jegybanki alapkamat huszonnégy százalékponttal növelt mértékét, a Hitelkártya-szerződéshez vagy fizetési számlához kapcsolódó, továbbá kézizálog fedezete mellett nyújtott hitelek esetében a teljes hiteldíj mutató nem haladhatja meg a jegybanki alapkamat harminckilenc százalékponttal növelt mértékét.

Figyelemmel az Fsztv.-ben előírt, az Fnyht.-re vonatkozó utaló szabályra, és e körben egyrészt arra, hogy az Fnyht. 1. §-ának (1) bekezdése szerint annak hatálya kizárólag a fogyasztónak nyújtott hitelre terjed ki, másrészt pedig az Fnyht.-ben megfogalmazott THM definíció is „a fogyasztó által teljesítendő kötelezettségek”-re vonatkozik, a jogkérdés vonatkozásában az MNB álláspontja az, hogy a THM-Maximumra vonatkozó rendelkezések kizárólag a fogyasztónak nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódó hitel és pénzkölcsön nyújtása esetében alkalmazandók.

Budapest, 2025. január